

вирішувати творчі завдання та використовувати креативний підхід у передачі знань, оскільки креативність викладача є ключовим чинником у формуванні творчих особистостей.

У Великобританії також приділяють значну увагу розвитку творчого потенціалу студентів професійної освіти. Університети цієї країни підтримують розкриття креативності та прагнення до високих творчих досягнень у всіх студентів, розглядаючи креативність як важливу якість для фахівців у будь-якій сфері [1].

Таким чином, аналіз зарубіжного досвіду свідчить про те, що розвиток творчого потенціалу майбутнього педагога професійного навчання стає одним з ключових напрямків модернізації педагогічної освіти. Цей процес ґрунтується на таких принципах:

Інтеграція наукової та навчальної діяльності. Залучення студентів до науково-дослідницької роботи, що стимулює нестандартне мислення, креативний підхід до вирішення проблем та формує навички самостійної роботи.

Креативний стиль роботи педагога. Використання інноваційних методів навчання, що сприяють розвитку творчого потенціалу студентів, а також власна креативність викладача як взірць для наслідування.

Формування навичок творчого мислення. Розвиток нестандартного мислення, логічного мислення, пам'яті, цілеспрямованості, самодисципліни та власної ініціативи.

Створення сприятливого середовища. Забезпечення атмосфери, що стимулює творчу активність, генерування нових ідей та співпрацю.

Важливо зазначити, що не існує єдиної універсальної моделі розвитку творчого потенціалу педагога. Кожна країна має свої особливості та підходи до цього питання. Проте аналіз зарубіжного досвіду дозволяє виділити загальні тенденції, які можуть бути корисними для модернізації педагогічної освіти в Україні.

Список використаних джерел

1. Бірґіт Б.-У. Аналіз глобальних чинників, які впливають на сучасну освітню систему, на прикладі європейських. *Вища освіта у Європі*. 2002. № 3. С. 37–42.
2. Lubart T., Zenasni F., Barbot B. Creative Potential and Its Measurement. *International Journal for Talent Development and Creativity*. 2013. № 1(2). P. 41–50.
3. Moore W. L., Pessemier E. A. *Product Planning and Management: Designing and Delivering Value*. New York, 1993. 287 p.
4. Zangwill W.I. *Lightning Strategies for Innovation*. New York, 1993. 173 p.

Дар'я Вороніна-Пригодій,

*науковий співробітник лабораторії
зарубіжних систем професійної освіти і навчання,
Інституту професійної освіти НАПН України,*

ДОРОЖНЯ КАРТА ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА: СВІТОВИЙ ДОСВІД

Сучасні процеси трансформації та технологізації національної економіки, а також інтернаціоналізація освіти і науки, розширення професійної мобільності людського капіталу тощо зумовлюють виникнення нових знань, заміну, переосмислення та оновлення відомих понять, що відображають їх суть і структуру в освітньому, економічному, правовому, управлінському та європейському вимірах [2, с. 4].

Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) визначила «Принципи ОЕСР для державного управління публічно-приватним партнерством (ППП)» (2012), що містять конкретні вказівки для розробників політики ППП. Цей документ спрямований на створення надійної інституційної основи для [1, с. 62]:

- 1) обґрунтування вибору ППП з точки зору співвідношення ціни та якості;
- 2) забезпечення цілісності, прозорості та розумного управління фінансовими ризиками.

ППП може мати різні структури та формати договорів, однак усі вони містять у собі три ключові характеристики:

- договірну угоду, що визначає ролі та обов'язки сторін;

– розумний розподіл ризиків між партнерами з публічного (державного) та приватного секторів;

– фінансову винагороду приватної сторони, співмірну з досягненням заздалегідь обумовлених результатів.

ППП – це один з інструментів, доступних для реформування інфраструктури або надання послуг. Воно є найефективнішим, коли супроводжується іншими реформами, спрямованими на підтримку і зміцнення ППП, а також на стійке поліпшення ситуації в галузі. Успішні проекти розробляються з пильною увагою до контексту або сприятливого середовища, в якому здійснюватиметься партнерство. Якщо операційне середовище можна реформувати, щоб воно більшою мірою сприяло досягненню цілей ППП, це слід зробити. Якщо елементи операційного контексту змінити неможливо, проект ППП має бути адаптований до наявних умов.

Отже, під час розроблення процесу ППП і вибору форми ППП важливо враховувати цілі реформи, політичне середовище, правову, нормативну та інституційну базу, фінансові потреби та ресурси сектору, а також політичні обмеження та інтереси зацікавлених сторін.

ППП буде ефективним інструментом для вирішення деяких, але, ймовірно, не всіх проблем сектору. Для того, щоб ППП було успішним, воно повинно будуватися на основі діагностики сектору, яка дає реалістичну оцінку поточних обмежень сектору.

Зокрема, діагностика сектору має охоплювати:

- технічні питання;
- правові, нормативні та політичні рамки;
- стан інститутів і їх потенціал;
- комерційні, фінансові та економічні питання.

Діагностика сектору допомагає уряду оцінити наявний стан справ, виявити недоліки та слабкі сторони і розробити стратегію реформування сектору із зазначенням інструментів і заходів, необхідних для проведення реформи. У багатьох випадках надійні або всеосяжні дані про результати діяльності доступні не у всіх галузях, наприклад, у фінансовій або технічній. У таких випадках ефективніше зосередитися на зборі обмежених, але ключових показників, які дають загальне уявлення про результати діяльності сектору.

Аналіз функціонування сектору, найімовірніше, проводитиметься за підтримки групи місцевих та/або міжнародних інженерів, юристів, економістів, фінансових аналітиків, спеціалістів з політики та угод. Діагностика має вирішальне значення для правильного вибору структури угоди, тому важливо виділити достатньо часу на цей процес. Залежно від складності сектору, наявності даних і процесу роботи консультантів діагностика сектору може зайняти від одного до двох років.

Найважливішою частиною діагностики є процес консультацій із зацікавленими сторонами та визначення урядового лідера, який стимулюватиме процес підготовки та реалізації.

У результаті діагностики сектору уряд може визначити, якою мірою існує сприятливе середовище для ППП і які заходи необхідно провести до початку ППП для створення такого середовища.

Діагностика важлива для того, щоб:

– виявити сильні та слабкі сторони сектору і найперспективніші сфери для підвищення ефективності;

– регулярно оцінювати перебіг реформ і подавати звіти про них;

– коригувати програму реформ у міру необхідності.

Діагностика сектору призводить до розроблення «дорожньої карти» де описано компоненти укладання контракту з ППП (рис. 1).

Публічний (державний) і приватний сектори мають певні переваги у виконанні конкретних завдань порівняно один з одним. Внесок держави в ППП може мати форму інвестиційного капіталу (доступного через податкові надходження), передачу активів, інших зобов'язань або внесків у натуральній формі, які підтримують партнерство. Уряд також забезпечує соціальну відповідальність, екологічну обізнаність, знання місцевої специфіки та здатність мобілізувати політичну підтримку.

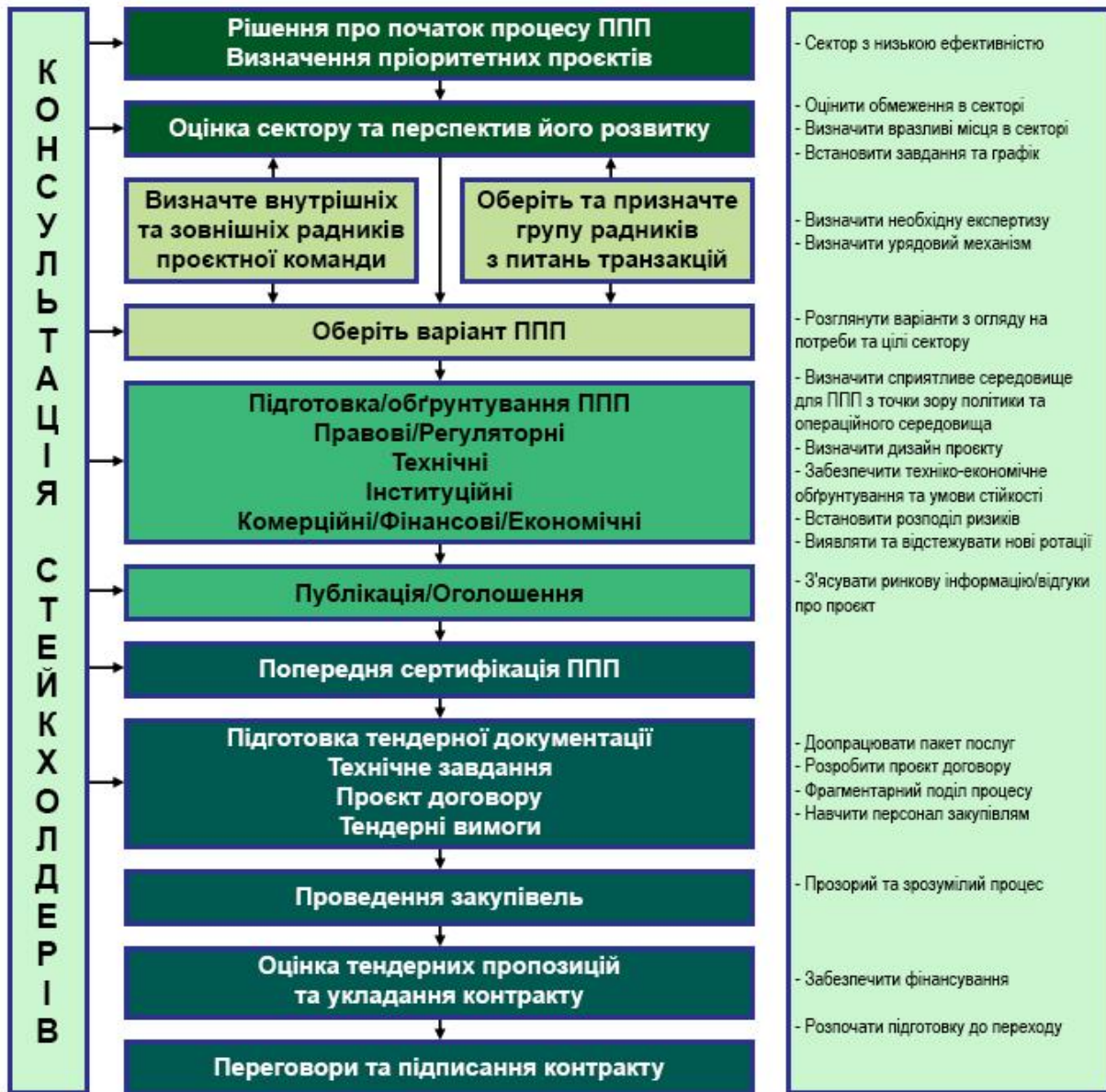

Рис. 1. Дорожня карта PPP [4, с. 13]

Роль приватного сектору в партнерстві полягає у використанні свого досвіду в комерції, управлінні, операціях та інноваціях для ефективного ведення бізнесу. Приватний партнер може також вносити інвестиційний капітал залежно від форми контракту.

Слід урахувати, що структура партнерства повинна бути побудована так, щоб розподіляти ризики між партнерами, які найкраще здатні управляти цими ризиками і, відповідно, мінімізувати витрати при одночасному підвищенні ефективності.

PPP є важливим інструментом для урядів, які прагнуть розширити та вдосконалити інфраструктуру та надання соціальних послуг своїм громадянам. Успішна реалізація PPP в кінцевому рахунку залежить від здібностей людей, яким доручено змусити їх працювати. Отримання вигод від PPP передбачає ретельний і складний процес підготовки, оскільки для досягнення кінцевих результатів може знадобитися певний час після підписання контракту [3, с. 145]. Отже, фактичні умови контрактних угод та зміни, необхідні для створення сприятливого середовища, залежать від країни, сектору, а часто і від конкретної угоди. Однак кроки, необхідні для цього, завжди однакові, що є необхідною основою для досягнення успіху в реалізації PPP.

Список використаної літератури

1. Вороніна-Пригодій Д. А. Становлення законодавчої бази державно-приватного партнерства країн центральної Європи та України. *Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2023: горизонти інновацій* : зб. матеріалів VII міжнародної наукової конференції (Київ,

25 травня 2023 р.). Київ-Тернопіль : Крок, 2023. С. 62–65. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/737580> (дата звернення: 03.03.2024).

2. Державно-приватне партнерство у сфері професійної (професійно-технічної) освіти: термінологічний словник / Д. А. Вороніна-Пригодій В. В. Попова, О. П. Радкевич, О. В. Слободяник, Я. О. Чепуренко; за голов. ред. В. О. Радкевич, С. Г. Кравець. Київ : Інститут професійної освіти НАПН України, 2022. 60 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733903> (дата звернення: 03.03.2024).

3. Farquharson E., Torres de Mästle C., Yescombe E. R. How to Engage with the Private Sector in Public-Private Partnerships in Emerging Markets. World Bank Publications – Books, 2011. 200 p. <https://doi.org/10.1596/978-0-8213-7863-2> (дата звернення: 03.03.2024).

4. Public-Private Partnership: Handbook / К. Felsing та ін. Manila: Asian Development Bank's, 2008. 100 с. URL: <https://www.adb.org/sites/default/files/institutional-document/31484/public-private-partnership.pdf> (дата звернення: 03.03.2024).

Оксана Коробань,

старший викладач

Уманського державного педагогічного

Університету імені Павла Тичини

(м. Умань, Україна)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Розвиток професійної освіти в країнах Європейського Союзу є ключовим елементом стратегії забезпечення конкурентоспроможності та сталого розвитку в умовах сучасної глобалізації. Сучасні тенденції в цій галузі відображають значний прогрес у перетворенні підходів до навчання, спрямованих на забезпечення відповідності потребам ринку праці та постійному підвищенню кваліфікації населення. У цьому есе розглянемо основні напрями сучасного розвитку професійної освіти в Європейському Союзі та їхній вплив на формування майбутньої працездатності та економічного потенціалу регіону.

Однією з провідних тенденцій у сучасній професійній освіті Європейського Союзу є зростання акценту на практичному навчанні та тісна співпраця з роботодавцями. Цей підхід відповідає наростаючим вимогам ринку праці до випускників з реальним досвідом і підготовкою до конкретних професій. Основні аспекти цієї тенденції включають:

1. Програми практик і стажувань: Вищі навчальні заклади співпрацюють з підприємствами для організації стажувань та практичних занять для студентів. Це дозволяє студентам отримувати перший реальний досвід роботи у своїй галузі ще під час навчання.

2. Розвиток професійних компетенцій: Освітні програми активно включають практичні заняття та проекти, спрямовані на розвиток не лише теоретичних знань, але й навичок, необхідних для роботи в конкретній професії.

3. Галузеві партнерства: Університети та коледжі укладають угоди з представниками різних галузей, щоб забезпечити актуальність освіти і підготувати студентів до конкретних вимог ринку праці.

Ці практичні підходи допомагають забезпечити випускників професійної освіти не лише зі знаннями, але й з реальним досвідом роботи, що підвищує їхні шанси на успішне працевлаштування і адаптацію до вимог сучасного ринку праці.

Ще однією важливою тенденцією в професійній освіті Європейського Союзу є зростання акценту на розвиток ключових м'яких навичок та навичок комунікації серед студентів. Сучасні роботодавці цінують не лише технічні знання, але й здатність працювати в команді, вирішувати проблеми, ефективно спілкуватися та адаптуватися до змін. Основні аспекти цієї тенденції включають:

1. Навчання м'яких навичок: У програмах професійної освіти введено спеціальні курси з розвитку м'яких навичок, таких як лідерство, креативність, співпраця, тимчасове управління та розв'язання конфліктів.